

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Libora Duľu a JUDr. Ing. Antona Jakubíka v trestnej veci obvinených **Ing. S. S., nar. X.** a **A. S., nar. X.**, obaja štátni občania Slovenskej republiky, pre zločin podplácania podľa § 333 ods. 1, ods. 2 písm. b/, ods. 3 Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí 25. februára 2014 o žiadosti obvinených o prepustenie z väzby takto

r o z h o d o l :

Podľa § 79 ods. 3 Tr. por. žiadosti obvinených Ing. S. S., nar. X. v K., R., t. č. vo väzbe v Ústave na výkon väzby Banská Bystrica a A. S., nar. X. v K., R., t. č. v Ústave na výkon väzby Ilava o prepustenie z väzby **sa z a m i e t a j ú**.

Podľa § 79 ods. 2 Tr. por. sa dôvody väzby menia tak, že u každého z obvinených naďalej pretrváva dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por.

O d ô v o d n e n i e

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podal na Špecializovanom trestnom súde v Pezinku dňa 25. septembra 2013 pod č.k. VII/2 Gv 60/13-126, obžalobu na obvinených Ing. S. S. a A. S. pre zločin podplácania podľa § 333 ods. 1, ods. 2 písm. b/, ods. 3 Trestného zákona spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že :

Ing. S. S. a A. S. v presne nezistený deň, v období od prvého polroka 2010 až najneskôr do 15. decembra 2010, v Š. na S. č. X., v kancelárskych priestoroch nachádzajúcich sa v starej budove spoločnosti C., IČO: X., pri spoločnom osobnom rozhovore vzájomne dohodli a prisľúbili poskytnúť Ing. M. Z. finančnú hotovosť najmenej vo výške 10 percent z celkovej sumy vyplatených nadmerných odpočtov dane z pridanej hodnoty, ako úplatok za to, že z titulu jej vtedajšej funkčnej pôsobnosti riaditeľky Daňového

úradu T., kontaktné miesto Š., O. X./X., Š., im bude o nimi určených spoločnostiach, v ktorých obvinení vykonávali svoj vplyv, poskytovať služobné informácie o došlých dožiadaniach z iných daňových úradov a vyžiadaniach z polície, z colného úradu, včas odovzdávať o nich kópie a podľa ich určenia ich vybavovať, zabezpečiť, aby kontrolór vykonávajúci kontrolu v ich spoločnostiach zaslal dožiadania na im spriaznený iný daňový úrad preto, aby v rámci tzv. krížovej kontroly bola kontrola ukončená bez negatívneho nálezu, uvedie im, v akej tolerančnej výške je v konkrétnom zdaňovacom období možné na tomto daňovom úrade si uplatniť nadmerný odpočet DPH, ktorý si takto zahrnú do daňového priznania a zabezpečí bezproblémové vrátenie a vyplatenie uplatneného nadmerného odpočtu DPH tak, aby v týchto spoločnostiach nebola vykonávaná daňová kontrola vôbec alebo v prípade jej nariadenia bola takáto kontrola vykonaná urýchlene a bez negatívnych zistení alebo náleзов v nimi určených spoločnostiach :

- E., H. X./X., Š., IČO X., za zdaňovacie obdobie september 2010 vo výške 534 860,45 eur,

- P., S. X., Š., IČO X., za zdaňovacie obdobie august 2010 vo výške 77 024,73 eur,

- A., so sídlom toho času S. č. X., Š., IČO: X.,

za zdaňovacie obdobie máj 2010 vo výške 499 675,83 eur,

za zdaňovacie obdobie jún 2010 vo výške 495 631,37 eur

za zdaňovacie obdobie júl 2010 vo výške 512 647,38 eur,

- A., so sídlom toho času S. č. X., Š., IČO: X.,

za zdaňovacie obdobie jún 2010 vo výške 497 235,94 eur,

za zdaňovacie obdobie júl 2010 vo výške 508 234,01 eur,

za čo obvinený Ing. S. S., v prítomnosti obvineného A. S., v decembri roku 2010, v kancelárii na adrese Š., S. č. X., spoločne poskytli Ing. M. Z. časť dohodnutého peňažného úplatku vo výške 40 000 eur a zvyšná časť dohodnutej sumy ako sľúbeného peňažného úplatku vo výške 250 000 eur zostala podľa ich vzájomnej dohody u obvinených na ďalšie zhodnotenie s tým, že si o ne môže kedykoľvek požiadať, k čomu došlo začiatkom mesiaca marec 2013, kedy na požiadanie Ing. M. Z. jej Ing. S. S. osobne, v jej byte vo V., na R. ulici č. X., zo zvyšnej časti dohodnutej sumy ako sľúbeného úplatku odovzdal peňažnú hotovosť vo výške 10 000 eur.

Špecializovaný trestný súd uznesením z 10. januára 2014 podľa § 244 ods. 1 písm. h/ Trestného poriadku odmietol obžalobu v dotknutej veci a vrátil vec prokurátorovi, keďže konštatoval závažné procesné chyby, najmä porušenie ustanovení zabezpečujúcich práva obhajoby.

Proti tomuto uzneseniu podal prokurátor sťažnosť, na základe ktorej je toto rozhodnutie od 5. februára 2014 predmetom prieskumu najvyššieho súdu.

Obvinení Ing. S. S. a A. S. podali žiadosť o prepustenie z väzby prostredníctvom obhajcu, 7. februára 2014 na Špecializovanom trestnom súde, ktorá bola následne doručená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aktuálne konajúcemu o vyššie uvedenej sťažnosti. V žiadosti obvinení spochybňujú odôvodnenosť doterajších rozhodnutí o väzbe vzhľadom k záverom súdu prvého stupňa, obsiahnutým v uznesení o odmietnutí žaloby a žiadajú uvedenie nových okolností, zodpovedajúcich tomuto stavu. Vyšetrovanie je jednostranne orientované proti obvineným, ich dôkazné návrhy sú odmietané a sú používané nezákonné dôkazy, ako obrazovo - zvukové záznamy predložené svedkom S.. Sú zohľadňované výpovede zaujatých svedkov, ako je práve S., ktorý vydieral S. S., respektíve svedkyne Z., ktorá vypovedala pod vplyvom zverejnených obrazovo - zvukových záznamov a bola jej poskytnutá výhoda vylúčením konania vedeného proti nej zo spoločného konania, rovnako je nedôveryhodná svedkyňa B., ktorá bola podrobená nátlaku orgánov činných v trestnom konaní obmedzovaním jej osobnej slobody.

Od ukončenia vyšetrovania 27. augusta 2013 sa nemôžu vykonávať žiadne procesné úkony, čo je priet'ahom zo strany orgánov činných v trestnom konaní. Nie je dostatočne dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu a nie sú dané, respektíve pominuli dôvody kolúznej i preventívnej väzby.

V tomto smere je výpoveď T. R. účelová a svedkyne Z. a S. obavy z obvinených vo svojich výpovediach nevyjadrili.

Účtovníctvo dotknutých spoločností (A. a A.) bolo vydané v rámci vyšetrovania a doklady boli pripojené k trestnému oznámeniu, ktoré podal S. S. ohľadom neoprávneného uplatňovania nadmerných odpočtov.

Nie je preukázané, že by obvinený získal nejaké prostriedky (teda aj prostriedky na vlastnú obživu) trestnou činnosťou. Na daňových úradoch nikoho neovplyvňoval a väzbou nemožno zabezpečiť, aby nedošlo ku nezákonnej a korupciou ovplyvnenej činnosti bližšie neurčených pracovníkov daňového úradu, teda aj úradníkov pôsobiacich v týchto funkciách po personálnej výmene osôb, ktorých sa prejednávane vec týka.

Finálne navrhuje obvinení svoje prepustenie z väzby na slobodu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) žiadosť preskúmal, keďže vo veci zároveň koná o sťažnosti prokurátora proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu o odmietnutí obžaloby. Tak zistil, že žiadosť nie je dôvodná.

Pokiaľ ide o dostatočnú dôvodnosť podozrenia zo spáchania trestného činu, dôkazná situácia rozhodne neumožňuje urobiť záver, že by z tohto dôvodu bolo potrebné prepustiť obvinených z väzby. Keďže od ostatného rozhodovania o väzbe sa dôkazné úkony nevykonávali, je rovnaká, ako ju vo svojich rozhodnutiach zadefinoval Špecializovaný trestný súd (uznesenie z 1. októbra 2013) a najvyšší súd (uznesenie zo 16. októbra 2013). Tieto rozhodnutia akcentujú skupinu dôkazov, ktorá podozrenie zo spáchania predmetného činu zosilňuje, aj keď je takéto ich obsahové smerovanie atakované námietkami obhajoby o motivácii svedkov, ich procesnom ovplyvnení a podobne. Ide najmä o výpovede svedkov Z., S., S. a B..

Špecializovaný trestný súd sa vo svojom rozhodnutí o odmietnutí obžaloby zameral (okrem iného, ale predovšetkým) na záznamy predložené svedkom S., primárne na právnu možnosť použiť ich v konaní. Nemožno však, ako už bolo uvedené, ignorovať svedecké výpovede, ktoré poskytujú množstvo faktografických údajov vo vzťahu ku obžalobou tvrdenej korupcii, ako i jej motivačnému pozadiu (bez ohľadu na okolnosť, že samotné postupy zainteresovaných osôb pri uplatňovaní daňovou - odpočtových nárokov nie sú ako skutok, s tomu zodpovedajúcou právnou kvalifikáciou, predmetom trestného stíhania v prejednávanej veci).

Tieto výpovede prekračujú obsahový rámec záznamov predložených svedkom S. - to platí pre obhajobou namietané ovplyvnenie výpovede svedkyne Z. obsahom záznamu (rovnako platí, že pri výsluchu svedkyňa najprv vypovedala mimo prezentácie záznamov, až potom bola s ich obsahom konfrontovaná).

To neznamená vyslovenie záveru o dokázaní spáchania trestného činu, ale o aktuálnosti podozrenia z jeho spáchania, ktoré však v súdnom konaní musí prejsť testom unesenia dôkazného bremena prokurátorom.

Rovnako nie je v tomto rozhodnutí riešená otázka legálnosti použitia záznamov ako dôkazu, čo bude úlohou súdneho konania, primárne pred súdom prvého stupňa.

V konečnom dôsledku, nie je ani namieste rozoberať dôkaznú situáciu v širšom rozsahu, ale len poukázať, že prepustenie z väzby pre nedostatok materiálnej podmienky trestného stíhania, teda dôvodnosti podozrenia zo spáchania trestného činu, nezodpovedá okolnostiam prípadu.

Pokiaľ ide o väzobné dôvody, ako vyplýva z charakteru naposledy predchádzajúcej fázy trestného konania a z predchádzajúcich väzobných rozhodnutí, pretrváva dôvod kolúznej väzby.

Obavu z ovplyvňovania svedkov konštatovali vo svojich ostatných rozhodnutiach súdy oboch stupňov a tento ich záver nie je dôvod korigovať len preto, že v medziobdobí žiada súd prvého stupňa o rozšírenie vyšetrovania. O tom, či je táto jeho požiadavka akceptovateľná, rozhodne najvyšší súd v najbližšej dobe. Vo vzťahu ku dotknutým svedkom (najmä tým, ktorí sú uvedení vyššie) je však potrebné eliminovať obavu z ich možného ovplyvňovania výsluchom týchto svedkov v súdnom konaní, a to počas trvania kolúznej väzby obvinených. Jedine výsluch pred súdom (okrem zákonných výnimiek) môže v konečnom dôsledku tvoriť podklad pre meritórne súdne rozhodnutie. Je žiaduce, ak by k predmetným výsluchom došlo čím skôr a potom bude úlohou súdu prvého stupňa zvážiť, či aktualizácia skutkových okolností naďalej podporuje dôvod väzby uvedený v § 71 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku.

K samotnej podstate dotknutého väzobného dôvodu treba dodať, že pri dôvode väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku (na rozdiel od dôvodu uvedeného v odseku 2 písm. b/ tohto ustanovenia) nemusí ísť o dokonanú kolúziu a obava z pôsobenia na svedkov alebo iného marenia objasňovania skutočností závažných pre trestné stíhanie (teda nie už vykonané marenie) má len vyplývať z konkrétnych skutočností, avšak táto obava nemusí byť naplnená (väzbou sa má jej naplneniu zabrániť). Konkrétne skutočnosti sa môžu

týkať okolností konania obvineného po predpokladanom spáchaní činu (vrátane priebehu vyšetrovania), osoby obvineného, ale aj skutku, pre ktorý bolo vznesené obvinenie.

Naposledy uvedené sa týka prejednávanej veci, v ktorej vyvolávajú svedecké výpovede podozrenie z korupčného konania ako súčasť rozvinutej manipulačnej aktivity obvinených, pokrývajúcej ako nimi fakticky odvádzané spoločnosti (uvedené do výroku obžaloby), tak aj funkcionárku daňového úradu a v širšom kontexte aj ďalšie osoby vykonávajúce pôsobnosť tohto úradu. Také konanie (zodpovedajúce vznesenému obvineniu a podanej obžalobe) vyvoláva vzhľadom na svoj charakter aj obavu z ovplyvňovania svedkov v trestnom konaní.

Je potrebné dodať, že principiálne by napriek zneniu § 80 ods. 1 a § 81 ods. 1 Trestného poriadku bolo i kolúznú väzbu možné nahradiť zákonom ustanovenou garanciou, a to v zmysle čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, o čom by v prípade dozoru probačného a mediačného úradníka (§ 80 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku) bolo možné rozhodnúť i bez návrhu obvineného. Vzhľadom na povahu tohto prostriedku náhrady väzby a vzhľadom na charakter vzneseného obvinenia a podanej obžaloby, kde tvrdené konanie obvinených spočíva práve v ovplyvňovaní osoby pri výkone verejnej moci. To však najvyšší súd nepovažoval za možné. V takom prípade je nahradenie kolúznej väzby zákonom ustanovenou garanciou odôvodniteľné len výnimočne.

Rovnako sú splnené podmienky ďalšieho trvania väzby v podobe dostatočnej aktivity orgánov činných v trestnom konaní, či súdu. Pre orgány prípravného konania to platilo do podania obžaloby, samozrejme, v rozsahu nimi zvoleného dôkazného záberu.

Súd potreboval po podaní obžaloby naštudovať spisový materiál a v tejto fáze konania nemohol robiť iné úkony, ako rozhodnutie o väzbe a rozhodnutie po predbežnom prejednaní obžaloby. Osvojenie si okolností dokazovania v prípravnom konaní vytvára priestor na urýchlenie ďalšieho procesného postupu. To platí aj v prípade, ak by tento postup po podaní sťažnosti prokurátora proti rozhodnutiu o odmietnutí obžaloby a rozhodnutí sťažnostného súdu smeroval k prejednaniu veci pred súdom.

Je však potrebné súhlasiť s obhajobou, že naďalej nepretrváva dôvod preventívnej väzby. Vzhľadom ku vzneseným obvineniam, vykonaným vyšetrovacím úkonom, personálnym zmenám v daňových orgánoch a medializácii trestnej veci už nie je reálne

pokračovanie v trestnej činnosti, či už korupčnej (pre ktorú sa vedie trestné stíhanie), alebo inej vecne súvisiacej (pre ktorú ani doposiaľ nebolo vznesené obvinenie).

Je tiež pravdou, že nemožno argumentovať neschopnosťou štátu za daných okolností zabezpečiť bezkorupčné konanie zamestnancov daňovej správy, a to ani po personálnych výmenách zainteresovaných osôb, a nahrádzať takú nespôsobilosť väzobným stíhaním obvinených.

Čo sa týka (potenciálne i korupčného) pôsobenia na svedkov vo vzťahu ku okolnostiam, ktorý sa týka vznesené obvinenie (a teda do vzťahu k ich svedeckým výpovediam), eliminácia takej možnosti zodpovedá naďalej pretrvávajúcemu dôvodu kolúznej väzby (§ 71 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku) a nekumuluje sa súčasným použitím dôvodu preventívnej väzby (§ 71 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku).

Z týchto dôvodov najvyšší súd síce žiadosť obvinených o prepustenie z väzby zamietol, avšak obmedzil väzobné dôvody na dôvod uvedený v § 71 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku, a to pri použití postupu podľa ustanovení označených vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 25. februára 2014

JUDr. Peter K r a j č o v i č, v. r.
predseda senátu

Vypracoval : JUDr. Libor Duľa

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová